

Brüssel, 25. juuni 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0234(COD)

6978/2/25
REV 2 ADD 1

ENV 145
COMPET 145
SAN 87
MI 136
IND 71
CONSOM 40
ENT 33
FOOD 15
AGRI 94
CODEC 242
PARLNAT

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogus vastu võetud 23. juunil 2025

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 5. juulil 2023 nõukogule ja Euroopa Parlamendile ettepaneku muuta sihipäraselt direktiivi 2008/98/EÜ (edaspidi „jäätmete raamdirektiiv“), keskendudes jäätmetekke vältimisele ja jäätmekäitlusele kahes ressursimahukas sektoris: tekstiili- ja toidusektoris. Ettepanek on Euroopa rohelise kokkuleppe tulemuste osa ja põhineb sellistel komisjoni algatustel nagu ringmajanduse tegevuskava, strateegia „Talust taldrikule“ ning ELi kestliku ja ringse tekstiili strateegia.
2. Kõnealune direktiivi eelnõu tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 192 (seadusandlik tavamenetlus).
3. Euroopa Parlament määras eelnõu osas vastutavaks komisjoniks keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI). Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 13. märtsil 2024.
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 25. oktoobril 2023.
5. Komisjon tutvustas oma seadusandlikku ettepanekut ja sellele lisatud mõjuhindangut 12. juulil 2023 keskkonna töörühmas. Keskkonna töörühm jätkas ettepaneku läbivaatamist kokku kaheksal koosolekul. Nõukogu (keskkond) pidas 25. märtsil 2024 poliitilise mõttevahetuse kõnealuse sihipärase muudatuse üle. Nõukogu võttis oma üldise lähenemisviisi vastu 17. juunil 2024.
6. Seejärel peeti 22. oktoobril 2024 ja 18. veebruaril 2025 kaks mitteametlikku poliitilist kolmepoolset kohtumist, mille tulemusel saavutati nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel esialgne kokkulepe. Alaliste esindajate komitee kinnitas 19. märtsil 2025 kompromissteksti, milles lepidi esialgselt kokku 18. veebruaril 2025 toimunud mitteametlikul kolmepoolsel kohtumisel.

7. Euroopa Parlamendi ENVI-komisjon hääletas 18. märtsil 2025 sama kompromissteksti poolt. Seejärel saatis ENVI-komisjoni esimees 20. märtsil 2025 alaliste esindajate komitee eesistujale kirja, milles märkis, et juhul kui nõukogu võtab kooskõlas üldise esialgse kokkuleppega vastu oma esimese lugemise seisukoha, soovitab ta täiskogul võtta nõukogu seisukoht pärast õiguskeelelist kontrolli parlamendi teisel lugemisel muudatusteta vastu.

II. EESMÄRK

8. Kavandatud sihipärasel muudatusel on kaks üldeesmärki. Ettepaneku esimene, jäätmeteks muutunud tekstiiliga seotud eesmärk on vähendada keskkonna- ja kliimamõju, parandada keskkonna kvaliteeti ning parandada rahvatervist seoses tekstiilijäätmete käitlemisega, järgides jäätmehierarhiat. Teine, toidujäätmetega seotud eesmärk on vähendada toidujäätmete tekkega seonduvat toidusüsteemide keskkonna- ja kliimamõju ning ulatuslikumalt vältida toidujäätmete teket ja parandada seeläbi toiduga kindlustatust.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

9. Nõukogu esimese lugemise seisukoht sisaldab elemente, mille suhtes kaasseadusandjad on kokkuleppele jõudnud.
10. Toidujäätmete osas leppisid kaasseadusandjad esialgu kokku järgmistes põhielementides.
- i) Toidujäätmete vähendamise sihtmäärad on õiguslikult siduv vahend toidujäätmete vähendamiseks 2030. aastaks. Nende tase nii a) töötlemise ja valmistamise kui ka b) jaemüügi ja tarbimise puhul, sealhulgas restoranides, toitlustusteenuste pakkumisel ja kodumajapidamistes, jääb komisjoni ettepanekus esitatud tasemele (vastavalt 10 % ja 30 %). Nende sihtmäärade seadmisel on võrdlusperioodiks 2021–2023. aasta keskmine, mis võimaldab liikmesriikidel jätta välja 2020. aasta, mil toidujäätmete teket mõjutas märkimisväärselt COVID-19 pandeemia. Siiski võimaldatakse paindlikkust kasutada aastale 2021 eelnevat aastat, kui on olemas esindavad andmed ja meetoodika. Lisaks võetakse kasutusele paranduskoefitsient turismi arvessevõtmiseks, et aidata liikmesriikidel saavutada toidujäätmete vähendamise sihtmäärad, võttes arvesse turismi mõju toidujäätmete tekkele.

- ii) Läbivaatamise käigus, mis lõpeb 31. detsembril 2027, hinnatakse 2030. aastaks seatud toidujäätmete vähendamise sihtmääri. Läbivaatamisklausel hõlmab ka selle hindamist, mis puudutab konkreetset 2035. aastaks täiendavate vähendamise sihtmäärade seadmist ja paranduskoefitsiendi väljatöötamist, et võtta arvesse nende sihtmäärade saavutamist mõjutavaid toidutootmise tasemete muutusi. Läbivaatamise käigus hinnatakse ka esmatootmise rolli toidujäätmete vähendamisel.
11. Jäätmeteks muutunud tekstiili osas leppisid kaasseadusandjad esialgu kokku järgmistes põhielementides.
- i) Mikroettevõtjad lisatakse kohaldamisalasse, et tagada võrdsed tingimused ja suurem keskkonnakasutamine. Et anda kõnealustele osalejatele piisavalt aega valmistuda, lükatakse tekstis mikroettevõtjatele direktiivist tulenevate kohustuste kohaldamine edasi 12 kuu võrra pärast laiendatud tootjavastutuse süsteemide loomist.
  - ii) Laiendatud tootjavastutuse süsteemide loomise tähtajaks on seatud 30 kuud pärast jõustumist. Esialgne kokkulepe annab liikmesriikidele võimaluse käsitleda ülikiirmoe- ja kiirmoetavasid laiendatud tootjavastutuse süsteemide kohase tasu kohandamisel.
  - iii) Üldine läbivaatamisklausel on kehtestatud 31. detsembriks 2029 ning hõlmab nii jäätmete raamdirektiivi kui ka prügiladirektiivi. Jäätmete raamdirektiivi läbivaatamisel hinnatakse laiendatud tootjavastutuse süsteemide rahalise ja korraldusliku vastutuse tõhusust, sealhulgas võimalust nõuda rahalisi sissemaksid kaubandusliku korduskasutusega tegelevatelt ettevõtjatelt, võimalust kehtestada jäätmetekke vältimise, jäätmete kogumise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtmäärad jäätmeteks muutunud tekstiili puhul ning võimalust võtta kasutusele segaolmejäätmete eelnev sortimine.

IV. KOKKUVÕTE

Nõukogu seisukoha aluseks on komisjoni ettepaneku peamine eesmärk ning see kajastab täielikult kompromissi, milleni jõuti nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel mitteametlikel läbirääkimistel, mis toimusid komisjoni toetusel.

Seetõttu leiab nõukogu, et tema esimese lugemise seisukoht kujutab endast läbirääkimiste tasakaalustatud tulemust. Kui direktiivi muudatus vastu võetakse, hõlbustab see liidu tekstiili- ja toidusektori keskkonna- ja kliimamõju vähendamist, aidates samal ajal luua ringluspõhisema ja kestliku majanduse.
